

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1897, kl. 1 e. m.

*Andra Kammarens fjerde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 6, i
anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl.
Maj:t med anhållan om ändringar uti instruktionen för
jernvägsstyrelsen.*

Med föranledande deraf, att jernvägsstyrelsen i början af innevarande år utfärdat förordnande för en person, som stod under tilltal för svårare misshandel och sedermera därför ådömdes urbota bestraffning, har herr *A. Hedin* i Stockholm väckt en till utskottet hänvisad motion, n:o 174, hvori anföres följande:

»Instruktionen för jernvägsstyrelsen säger i § 35, att generaldirektören och ledamöterna i styrelsen förordnas af Kongl. Maj:t, men att den öfriga personalen vid förvaltningen af statens jernvägstrafik tillsättes af styrelsen.

I fråga om formerna för ärendenas handläggning äro bestämmelserna så knapphändiga, som om man framför allt haft i sigte att befria styrelsen från kontroll, att ej begränsa godtycke eller hindra mannamån i magtutöfningen. I § 6 medgifves sålunda, att »ärenden må, der deras vigt och beskaffenhet *ej anses* fordra samtliga ledamöters närvaro, af generaldirektören jemte föredraganden handläggas och afgöras». Det lär således bero af den allena beslutande chefen att »anse», att han eger att i *en* styrelseledamots närvaro afgöra hvilka som helst ärenden, han finner för godt att låta på det sättet »handläggas och afgöras», deribland det stora antalet ärenden angående antagande och befordran af tjänstemän».

Bih. till Riksd. Prot. 1897. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 19 Häft. (N:o 19.)

Vore ej detta fria spelrum lemnadt öppet åt godtycket, vill man gerna föreställa sig, fortsätter motionären, att ett sådant styrelsebeslut ej skulle kunnat, åtminstone ej utan någon gensägelse, fattas, som det, hvilket gifvit anledning till motionen.

Vidare tillägger motionären efter relaterande af motionen bilagda handlingar rörande ofvanberörda förordnande: »Det är att förmoda, att ett förordnande till högre befattning ej under sådana omständigheter skulle kunna ens ifrågasättas hos någon annan styrelse än jernvägsstyrelsen, så vida ej det nu af jernvägsstyrelsen gifna föredömet, om det förblifver onäpst, kan komma att verka förakt för en grundsats, som, ehuru ej inskrifven i några instruktioner, ändock borde vara själfklar och erkännas för ovilkorligt förbindande. I alla händelser lär, sedan man funnit, att denna skrifna lag ej existerar för jernvägsstyrelsen, Riksdagen ej böra underlåta att på detta förhållande fästa Kongl. Maj:ts uppmärksamhet.»

I anledning här af föreslår motionären, att Andra Kammaren för sin del besluter en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga sådana förändringar i bestämmelserna om jernvägsstyrelsens befogenhet att förordna tjänstemän och betjente samt om formerna för utöfningen af denna befogenhet, att, såvidt möjligt, missbruk förebyggas.

Utan att fästa allt för stor vikt vid den uti motionen relaterade befordringsfråga, hvilken vid närmare granskning synes framstå uti något mildare dager, än den ter sig vid genomläsandet af motionen, kan utskottet icke annat än till fullo instämma i motionärens uppfattning derutinnan, att förändrade bestämmelser äro af nöden beträffande såväl jernvägsstyrelsens befogenhet att förordna tjänstemän och betjente som formerna för utöfningen af denna befogenhet.

En liknande uppfattning har redan gjort sig gällande uti Riksdagens skrifvelse af den 17 maj 1892 samt har tillika vunnit sitt uttryck uti det till innevarande Riksdag utdelade, den 24 oktober 1895 afgifna betänkande och förslag angående jernvägsadministrationen del II a, hvori å sid. 147 och följande föreslagits en mängd förändrade bestämmelser rörande jernvägsstyrelsens embetsbefattning och sammansättning äfvensom ärendens handläggning inom densamma m. m., deribland jemväl att frågor om antagande, befordran, afskedande och uppsägning äfvensom afsättning eller annan bestraffning af personal, i den mån sådana frågor äro föremål för styrelsens omedelbara handläggning eller dragas under dess pröfning, skola handläggas af styrelsen i plenum.

Med hänvisning till den i sagda betänkande å sid. 216 och följande förekommande motivering får utskottet tillika erinra, hurusom af kongl. propositionen n:o 27 af den 29 januari innevarande år angående löne-reglering för personalen vid statens jernvägar framgår: att jernvägsstyrelsen uti sitt den 30 januari 1896 afgifna underdåniga utlåtande öfver de allmänna grunderna för den föreslagna organisationen äfvensom öfver förslaget till aflöningsreglemente anhållit att »framdeles, så snart sådant ske kunde», få inkomma med särskildt yttrande beträffande ifrågasatta förändrade normer för förvaltningens handhavande samt beträffande instruktionsförslagets detaljer; att beträffande dessa delar af komitébetänkandet utlåtande från jernvägsstyrelsen ännu icke vid propositionens afgifvande inkommit till regeringen; men att, enligt hvad vederbörande departementschef inhemtat, inom jernvägsförvaltningen då pågått försök med tillämpning af vissa bland de af komitén ifrågasatta förvaltningsnormerna, samt att först sedan någon tids ytterligare erfarenhet vunnits i dessa afseenden jernvägsstyrelsens yttrande deröfver vore att förvänta.

Då man väl med skäl lärer kunna motse, att jernvägsstyrelsen icke skall erhålla allt för stort rådrum med utlåtandets afgifvande, samt att genom det regeringsbeslut, som derefter kommer att fattas, styrelsens konstitutionsvidriga magtfullkomlighet skall varda upphäfd och dess förvaltningsformer nöjaktigt reglementerade, finner utskottet sig under sådana förhållanden böra hemställa,

att ifrågavarande motion ej må till någon kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 maj 1897.

På utskottets vägnar:

T. ZETTERSTRAND.
